

Народні традиції у європейському просторі: 15-та Європейська міжнародна наукова конференція з народної культури IOV в Ризі

Лариса Вахніна

завідувачка відділу Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, вул. Грушевського,4, Київ,
Україна,

e-mail: lvakhnina655@gmail.com

Марина Олійник

наукова співробітниця Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, вул. Грушевського,4, Київ,
Україна,

e-mail: marina.oliynik@gmail.com

Folk traditions in the European space: The IOV15th European International Scientific Conference of Folk Culture in Riga

Larysa Vakhnina

head of the department in Maksym Rylskyi Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology, National Academy of Sciences of Ukraine, street Hrushevskyi, 4 Kyiv,
Ukraine

e-mail: lvakhnina655@gmail.com

Maryna Oliynuk

research fellow in Maksym Rylskyi Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology, National Academy of Sciences of Ukraine, street Hrushevskyi, 4 Kyiv,
Ukraine

e-mail: marina.oliynik@gmail.com

3–4 вересня 2023 року у столиці Латвії відбулась 15-та Європейська міжнародна наукова конференція «Нематеріальна культурна спадщина в

європейському соціальному просторі: мистецтво та культурні практики», яка пройшла під егідою Європейської комісії з науки IOV.

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України (далі – ІМФЕ) багато років співпрацює з IOV (International Organization of Folk Art / Міжнародна організація з народної творчості), метою якої є збереження та підтримка народного мистецтва. У 2013 році ІМФЕ був одним з організаторів 13-ї Європейської міжнародної наукової конференції з народної культури, матеріали роботи якої опубліковані у збірнику наукових праць: «Шляхи розвитку традиційних європейських культур у XXI столітті» [голов. ред. Ганна Скрипник], упорядник Л.Вахніна, Київ: ІМФЕ, 2017. URL:

https://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1977&Itemid=460 ,

<https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/zbirnyky/2017/konf.pdf>

2017 року презентація цього видання відбулася на XIV європейській міжнародній науковій конференції з народної культури в Австрії:

<https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/news/Pages/View.aspx?MessageID=3653>

Цьогорічна конференція у Ризі тривала упродовж двох днів. У перший день засідання учасників проходило в Латвійському етнографічному музеї під відкритим небом. Були виголошені такі доповіді:

вітальне слово Занди Кергалве (Латвія), директорки Латвійського етнографічного музею під відкритим небом;

вітальне слово Анни Бжозовської-Крайки (Польща), голови Європейської секції Комісії з науки IOV;

вітальне слово від ІМФЕ виголосили Оксана Микитенко та Лариса Вахніна (Україна), які передали для Латвійського етнографічного музею від директорки ІМФЕ, академіка Ганни Скрипник подарунок, ілюстроване видання доробку українського етнографа і художника Юрія Павловича, та

подякували латиському народу за підтримку України у боротьбі проти військової агресії Росії;

З доповідями на пленарному засіданні виступили:

Айя Янсоне (Латвія) «Традиції та новації латиського народного прикладного мистецтва»;

Лінда Рубена (Латвія) «Народне декоративно-прикладне мистецтво Латвії початку 21-го століття»;

Дагмар Пріберг (Латвія) «Мистецтва та ремесла з точки зору майстерності та традиції»;

Аніта Вайваде (Латвія) «Географічні маркери місцевих ремісничих виробів: огляд законодавчої ініціативи ЄС»;

Дайна Краукле (Латвія) «Погляд в історію латвійського народного декоративно-прикладного ярмарку».

Виступи виголошувались англійською та латиською мовами. Відеозапис з дубляжем англійською мовою роботи конференції 03 вересня 2023 року доступний за покликанням:

<https://www.youtube.com/watch?v=a21eUX6dols>

Учасники конференції мали можливість познайомитись з мистецькими здобутками народних майстрів традиційних ремесел та виробників продукції сучасного «хенд-мейду», відвідавши щорічний ярмарок, який проходив на території Латиського етнографічного музею під відкритим небом.

Наступного дня робоча сесія конференції проходила в Будинку Європейського союзу в Ризі. Учасники конференції представили доповіді, присвячені актуальній тематиці збереження нематеріальної культурної спадщини в різних країнах:

Сігне Пуджате (Латвія) виголосила вітальне слові від Латвійського національного культурного центру та ознайомила присутніх з латвійським досвідом;

Чень Пінг (Німеччина / Китай) «Спадщина та інновації традиційних ремесел: регенерація та практичність» (відео-виступ);

Катажина Маркол (Польща) «Народні рукоділля – колективна пам'ять – ідентичність»;

Лариса Вахніна (Україна) «Збереження українськими біженцями національної ідентичності та народних традицій під час російсько-української війни»;

Римантас Астраускас (Литва) «Небезпека для культурної спадщини: традиційні рукоділля в державній культурній політиці Литви»;

Розіте Катріна Понне (Латвія) «Дослідження міжкультурної взаємодії між латишами та німцями в нематеріальній культурній спадщині»;

Анна Бжозовська-Крайка (Польща) «Ототожнення людини і всесвіту: символічні мотиви на писанках у творчості сучасних польських народних майстрів»;

Оксана Микитенко (Україна) «Нематеріальна культурна спадщина vs вернакулярна етнографія: керамічний півень з української Бородянки»;

Кінга Марія Червінська (Польща) «Несімо нашу традицію в майбутнє. Рукоділля як джерело натхнення для сучасної діяльності. Приклад Конякувського мережива (у Польщі)»;

Ану Рандмаа (Естонія) «Традиція естонського народного костюма: підхід і втілення»;

Марина Олійник (Україна) «Культурно-мистецьке життя як платформа для вираження української ідентичності через одяг: від практик 19-го століття до традиції Всесвітнього дня вишиванки 21-го століття».

Виступи науковців з ІМФЕ були сфокусовані на темах боротьби нашого народу за державну незалежність, повернення територіальної цілісності та перемоги України у війні, яку розв'язала Росія.

Відеозапис з дубляжем латиською мовою роботи конференції 04 вересня 2023 року доступний за покликанням:

<https://www.youtube.com/watch?v=0pk6W2v6ESQ>

До роботи конференції долучились представники болгарської делегації, Іскра Бонева, яка є колекціонеркою традиційного болгарського вбрання та Дічо Чумов, голова Латвійсько-Болгарської культурної асоціації Кирила та Мефодія.

В рамках наукової конференції відбулося засідання Європейської комісії з науки IOV під головуванням її очільниці, професорки Анни Бжозовської-Крайки, на якому було підбито підсумки та окреслено перспективи подальшої роботи. Особлива подяка була висловлена організаторам цьогорічної конференції – голові Латвійської секції IOV завідувачці відділу Латвійського етнографічного музею, професорці Айї Янсоне, представниці Латвійського національного культурного центру Лінді Рубені, а також щирі слова вдячності були адресовані всім причетним до проведення заходів.

Учасники конференції вдячні організаторам конференції за цікаву екскурсію в Етнографічному музеї під відкритим небом про народну культуру і побут латишів, яку провів Майкл Девід Ріквелл та Розіте Катріна Понне. Захоплюючи історію Риги розповіла Розіте Катріна Понне, яка провела гостей міста вуличками Старої Риги.

Підтримку латвійцями українців красномовно продемонструвала експозиція плакатів на тему «Україна 2022 /Голод як зброя / Україна 1932 - 1933», яка розташована на колонах Музею окупації Латвії, учасники конференції оглянули виставку під час пішохідної екскурсії старим містом.

Вчені з України щиро вдячні всім учасникам конференції, які одностайно виразили солідарність з українським народом та захоплення героїзмом захисників нашої Батьківщини, принагідно українська делегація подякувала народам по всьому світу за потужну підтримку України, яка сьогодні бореться за справедливість, демократію і мир в Європі.